

Voegwoorden geven **betekenis** aan een zin.

Voegwoorden van **tijd**: voordat, nadat, zolang, terwijl, totdat, zodra
 Voegwoorden van **voorwaarde**: tenzij, mits, wanneer, als, indien
 Voegwoorden van **reden**: want, omdat
 Voegwoord van **oorzaak**: doordat
 Voegwoord van **gevolg**: zodat
 Voegwoorden van **tegenstelling**: maar, doch
 Voegwoorden van **toegeving**: hoewel, ofschoon
 Voegwoorden van **beperking**: behalve, voor zover
 Voegwoord van **onzekerheid**: of (... of)
 Voegwoorden van **doel**: dat, opdat, om, teneinde
 Voegwoorden van **vergelijking**: alsof, of
 Voegwoorden van **modaliteit**: zoals, naar

tijd:

Voordat zij naar haar werk gaat, brengt zij de kinderen naar de crèche.
Nadat ze geslapen had, voelde ze zich weer fit.
Zolang er leven is, is er hoop.
 Jan doet de afwas *terwijl* zijn vrouw de baby naar bed brengt.
 De kruik gaat zolang te water *totdat* zij breekt.
Zodra het licht wordt, gaan de vogels zingen.

voorwaarde:

We gaan morgen naar het strand, *mits* het mooi weer is. (mits = als, alleen wanneer)
 We gaan morgen naar het strand, *tenzij* het regent. (tenzij = als niet, behalve wanneer)
Indien onbestelbaar, gaarne retour.

reden:

Omdat het regent, ga ik met de bus naar school.
 Ik ga met de bus naar school, *want* het regent.

oorzaak:

Mijn computer stopte plotseling, *doordat* de stroom uitviel.

gevolg:

De stroom viel uit *zodat* ik niet verder kon werken.

tegenstelling:

Ik lust geen melk, *maar* wel koffie.
 Aan de ene kant haat hij haar, *doch* aan de andere kant kan hij haar niet missen. (schrijftaal)

toegeving:

Hoewel ze het eten niet lekker vond, liet ze niets merken.
Ofschoon hij op school nooit Engels geleerd had, kon hij toch aardig zijn woordje doen.

beperking:

Behalve dat ik me ziek voel, ben ik ook nog gezakt voor mijn examen.
Voor zover ze niet over een diploma beschikten, werden de kandidaten niet aangenomen.

onzekerheid:

Ik kom in ieder geval *of* het nou regent *of dat* het mooi weer is.

doel:

Controleer alles goed *opdat* er niets kan gebeuren.

modaliteit:

Naar ik hoorde, is de hele bemanning bij dat ongeluk omgekomen.
 Zij is gezakt, *zoals* ik wel verwacht had.

Oefeningen

1 Maak een zin met een voegwoord dat betekenis aangeeft.

- 1 Ik wacht. Mijn vrouw komt thuis. (tijd)

- 2 Ik ga niet naar buiten. Het regent zo hard. (reden)

- 3 Jan wist het niet. Zijn vriend was thuis. (onzekerheid)

- 4 Het gebeurde precies op de dag. Jij werd geboren. (tijd)

- 5 We kunnen niet weg. De oppas is er. (tijd)

- 6 Ik speel piano. Carla zit in de tuin. (gelijktijdig)

- 7 Hij wist het niet zeker. Had hij het gedroomd of was het werkelijkheid? (onzekerheid)

- 8 Ik zal u prijzen. Ik leef. (tijd)

- 9 Het is nog maar de vraag. Ze zal slagen. (onzekerheid)

- 10 Ik zal het tegen hem zeggen. Ik zie hem. (tijd)

2 Maak een zin met een voegwoord dat betekenis aangeeft.

- 1 Morgen gaan we op excursie. Het is mooi weer. (voorwaarde)

- 2 De dokter schreef een recept. Hij had de patiënt onderzocht. (tijd)

- 3 De brand heeft de school verwoest. Er kan geen les gegeven worden. (gevolg)

- 4 Je moet op tijd weggaan. Je moet niet te laat komen. (doel)

- 5 In het vliegtuig mogen geen scherpe voorwerpen meegenomen worden.
Ze zitten in uw koffer. (voorwaarde)

- 6 Ik was ziek. Ik kon geen examen doen. (oorzaak)

- 7 Hij is nog niet aanwezig. Ik weet het niet. (beperking)

- 8 De dagen lengen. De nachten worden korter. (verhouding)

- 9 Hij gedraagt zich. Hij is hier de baas. (vergelijking)

- 10 Hij is geslaagd. Dat was te verwachten. (modaliteit)
